

MEDIJI O ZDRAVSTVU

utorak, 16. januar 2024.godine

RTS- Veliki kašalj potvrđen kod 565 osoba u Beogradu, smirivanje situacije za oko mesec dana

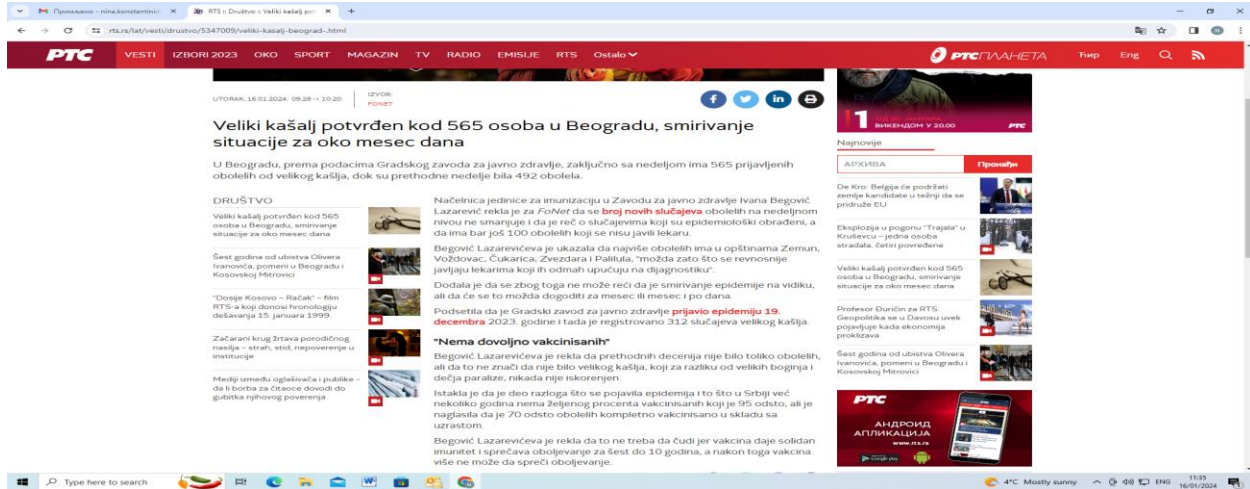
BLIC- "ZATEČENI SMO OVOLIKIM BROJEM INFARKTA KOD MLADIH!" Čuveni kardiolog upozorava: Svi prave istu grešku koja može biti KOBNA

RTV- Jednoipodnevne rezerve krvi nisu dovoljne za potrebe zdravstva

DANAS- INTERVJU Dr Gorica Đokić, predsednica SLFS: Prosek godina lekara specijalista u Srbiji je oko 55, nedostatak kadra odraziće se na zdravstveni sistem zemlje

NOVOSTI- ZAKAZIVANJE ZA MAGNET OD FEBRUARA U TRI KLIKA: Evo koje se novine unose u zdravstvo - neke se tiču i lekara

***DZ VOŽDOVAC- Evropska nedelja prevencije raka grlića materice

Veliki kašalj potvrđen kod 565 osoba u Beogradu, smirivanje situacije za oko mesec dana

U Beogradu, prema podacima Gradskog zavoda za javno zdravlje, zaključno sa nedeljom ima 565 prijavljenih obolelih od velikog kašlja, dok su prethodne nedelje bila 492 obolela.

Načelnica jedinice za imunizaciju u Zavodu za javno zdravlje Ivana Begović Lazarević rekla je za FoNet da se broj novih slučajeva obolelih na nedeljnom nivou ne smanjuje i da je reč o slučajevima koji su epidemiološki obrađeni, a da ima bar još 100 obolelih koji se nisu javili lekaru.

Begović Lazarevićeva je ukazala da najviše obolelih ima u opštinama Zemun, Voždovac, Čukarica, Zvezdara i Palilula, "možda zato što se revnosnije javljaju lekarima koji ih odmah upućuju na dijagnostiku".

Dodala je da se zbog toga ne može reći da je smirivanje epidemije na vidiku, ali da će se to možda dogoditi za mesec ili mesec i po dana.

Podsetila da je Gradski zavod za javno zdravlje prijavio epidemiju 19. decembra 2023. godine i tada je registrovano 312 slučajeva velikog kašlja.

"Nema dovoljno vakcinisanih"

Begović Lazarevićeva je rekla da prethodnih decenija nije bilo toliko obolelih, ali da to ne znači da nije bilo velikog kašlja, koji za razliku od velikih boginja i dečja paralize, nikada nije iskorenjen.

Istakla je da je deo razloga što se pojavila epidemija i to što u Srbiji već nekoliko godina nema željenog procenta vakcinisanih koji je 95 odsto, ali je naglasila da je 70 odsto obolelih kompletno vakcinisano u skladu sa uzrastom.

Begović Lazarevićeva je rekla da to ne treba da čudi jer vakcina daje solidan imunitet i sprečava oboljevanje za šest do 10 godina, a nakon toga vakcina više ne može da spreči oboljevanje.

"ZATEČENI SMO OVOLIKIM BROJEM INFARKTA KOD MLADIH!" Čuveni kardiolog upozorava: Svi prave istu grešku koja može biti KOBNA

Odeljenja kardiologije ovih dana pune mlađi pacijenti koji su doživeli infarkt, kaže kardiolog dr Predrag Mitrović za RTS. Kako ističe, očigledno je da se građani ne pridržavaju saveta lekara da vode računa o naglim izlascima iz toplog u hladno.

Kardiolog dr Predrag Mitrović ističe da su lekari zatečeni povećanim brojem kardioloških bolesti, kao i time da je u pitanju pretežno mlađa populacija.

- Nadali smo se da će broj biti manji, od početka prošle nedelje smo imali povećan broj infarkta i kardioloških bolesti. Pacijenti očigledno ne poštuju ono na šta upozoravamo: da ne izlaze naglo iz toplog u hladno. Malo smo zatečeni! Ima malo više mlađih pacijenata, ali i oni su malo više cirkulisali - kaže dr Mitrović za RTS.

Najveća opasnost

Najopasniji je izlazak iz toplog u hladno i obrnuto, što može dovesti do grčenja krvnih sudova i kardiovaskularnih promena, tačnije, infarkta miokarda, napominje dr Mitrović. Navodi da su hronični bolesnici najugroženiji, kao i hipertoničari.

- Sva ova dinamika se javlja kada je u pitanju temperatura, a još imamo praznike i neadekvatnu ishranu, tako da sve to utiče na dinamiku krvnih sudova i na varijacije krvnog pritiska - kaže dr Mitrović.

Takođe, povećan je broj pacijenata sa gastroenterološkim problemima, što je posledica popriličnog opuštanja kada je hrana u pitanju.

- Problemi sa stomakom, sa žučnom kesom, sa pankreasom, sa jetrom. To je nekako i u skladu sa praznicima koji su bili prisutni - navodi dr Mitrović.

Kako se zaštititi

Dr Mitrović ističe da je bol znak da nešto nije uredu i da se treba obavezno javiti lekaru čim se oseti u bilo kom delu tela.

- Treba razmišljati o sebi. Kada je hladno, bolje ostanite kod kuće. Ako ne možete, polako izađite u hodnik, naviknite se na temperaturu i onda izađite u spoljnu sredinu. Što je najvažnije, kada ulazite nemojte odmah da utrčite u kuću na 21 stepen, već ostanite malo u ulazu ili u hodniku - kaže dr Mitrović za RTS.

Jednoipodnevne rezerve krvi nisu dovoljne za potrebe zdravstva

BEOGRAD - Jednoipodnevne rezerve krvi nisu rezerve sa kojima se mogu snabdeti sve potrebe zdravstvenih institucija, potrebno je najmanje 1.500 jedinica krvi na nedeljenom nivou, dok je optimalni iznos 2.000 jedinica krvi, izjavila je danas Ivana Rodić iz Instituta za transfuziju krvi.

Ona je za K1 televiziju rekla da je prošle nedelje prikupljeno 1.010 jedinica krvi i da se može reći da je to uobičajeno za prve dve nedelje januara, ali da sada mora da se uhvati brži tempo.

"U ovom trenutku svi davaoci krvi su dobrodošli, odnosno svi naši zdravi građani, a najveći problem je sa A i nultom krvnom grupom, i pozitivnom i negativnom", navela je Rodić.

Dodala je da je vreme raspusta i praznika izazovno kada se govori o zalihama krvi.

"Veliki broj ljudi maltene nije radio do juče. Spojili su sve ove praznike, a krv je potrebna svakoga dana, tako da je jako značajno da održimo svakoga dana taj kontinuitet dovoljnog priliva jedinica krvi", istakla je Rodić.

Podsetila je da krv mogu dati zdrave osobe starije od 18, a mlađe od 65 godina.

"Ako neko ima prehladu ili grip, mora sačekati da u potpunosti ozdravi, a ukoliko neko pije antibiotike, treba da sačeka sedam do 10 dana nakon poslednje popijene tablete", objasnila je Rodić.

Prilikom davanja krvi potrebno je popuniti upitnik koji sadrži pitanja o zdravstvenom stanju i stilu života, sledi kontrola nivoa hemoglobina i lekarski pregled, a nakon toga davanje krvi.

Institut za transfuziju krvi radi svakog radnog dana od sedam do 19 časova, a subotom od osam do 15 časova.

"Danas su naše dve mobilne ekipe na terenu, jedna u Valjevu u Crvenom krstu od devet časova, a naš transfuziološki autobus će biti kod Cvetkove pijace od 10 do 15 časova", kaže Rodić.

INTERVJU Dr Gorica Đokić, predsednica SLFS: Prosek godina lekara specijalista u Srbiji je oko 55, nedostatak kadra odraziće se na zdravstveni sistem zemlje

Na čelu Sindikata lekara i farmaceuta Srbije (SLFS) odnedavno je Gorica Đokić, specijalista neurologije i psihijatrije, koja je 8. decembra prošle godine zamenila na tom mestu Radeta Panića, anesteziologa.

Jedna od glavnih „stavki za razmatranje“ i za čelnike SLFS jer se odnosi i na lekare, bilo je ograničenje zapošljavanja u javnom sektoru, koje je produženo do 31. decembra 2026, a na osnovu Zakona o budžetskom sistemu.

Na pitanje šta će to za lekare i zdravstvo u Srbiji značiti, ona kaže:

– Do 31.12. 2026. godine produžen je Zakon o budžetskom sistemu koji reguliše novo zapošljavanje kod korisnika javnih sredstava, što podrazumeva i zaposlene u zdravstvenom sistemu Republike Srbije. Zakon utvrđuje da se bez posebnih dozvola može zaposliti do 70 odsto ukupnog broja lica kojima je prestao radni odnos po bilo kojoj osnovi u prethodnoj kalendarскоj godini. Za primanje van tog broja je neophodna odluka Komisije za kadrove Ministarstva zdravlja na osnovu predloga direktora ustanove. U situaciji kada u zdravstvenom sistemu države Srbije prema, procenama Ministarstva zdravlja, nedostaje 1.000 izvršilaca, a prema procenama Fiskalnog saveta oko 5.000 zdravstvenih radnika, ovo može da bude nepovoljno po zdravstveni sistem. Nepovoljnost se, takođe, ogleda i u nedostatku transparentnosti samog procesa pogotovo što se tiče nekih zdravstvenih ustanova.

Sa druge strane, na sajtu Ministarstva zdravlja aktuelni su konkursi za prijem lekara na rad u mnogim zdravstvenim ustanovama. Šta se dešava sa zdravstvenim radnicima volonterima i onima koji su radili tokom kovida?

– Kao što sam već navela, postoji nedostatak zdravstvenog osoblja koji nije tipičan samo za našu zemlju, već postoji i u zemljama u regionu, ali i celoj Evropskoj uniji. Zapošljavanje mladih lekara i medicinskih sestara i tehničara koji su radili u kovid sistemu mora da bude obavezno, kao još jedan od znakova poštovanja države prema zdravstvenim radnicima.

Status lekara volontera

U svemu ovome moramo istaći i status volontera u zdravstvenom sistemu, jer uprkos nedostatku kadrova, veliki broj mladih lekara, ali i medicinskih sestara i tehničara, volontira širom Srbije. Neki volontiraju godinama pre nego što dobiju posao i to nije proces koji se dešava samo u velikim gradovima i ne odnosi se samo na radna i ljudska prava mladih kolega, već može imati i pravne posledice pogotovo ukoliko je taj proces netransparentan. Oni su „nevidljivi“ lekari u zdravstvenom sistemu Republike Srbije sa svim obavezama, a bez prava proisteklih iz radnog odnosa.

Krajem prošle godine ponovo se desio napad na lekara, ovog puta u KBC Zvezdara. Da li će SLFS preduzimati korake u poboljšanju bezbednosti zdravstvenih radnika na radnim mestima, ali i van njih?

– Prema Članu 35. Zakona o pravima pacijenata, pacijent je dužan da se prema zdravstvenom radniku odnosi sa poštovanjem. Ponašanje zdravstvenih radnika je određeno Članom 36. istog Zakona. Lekari imaju pravo da odbiju pacijenta, ali to mora veoma precizno da bude notirano i obrazloženo u pisanoj formi. Međutim, to je veoma mali deo problema. Zdravstveni radnici obavljaju posao od povećanog interesa za društvo u celini i ne može da bude svejedno da li je lekar napadnut na radnom mestu ili u noćnom izlasku. U Krivičnom zakoniku je to navedeno i prepoznato i pod pojmom „posla od javnog značaja“, a obuhvaćeni su poslovi koje obavljaju zdravstveni radnici. Ali, u Članu 138. Krivičnog zakonika koji određuje težinu kazne, zdravstveni radnici nestaju iz te kategorije. Naš predlog koji ćemo uputiti nadležnima će stoga biti da se u taj član KZ unese „svi poslovi od javnog značaja“.

Koji je gorući problem zaposlenih u državnom zdravstvu na koji su ukazali SLFS?

– Nedostatak kadra, naročito lekara specijalista. U jednom periodu je postojala skoro decenijska pauza u dodeli specijalizacija koja se odrazila na to da je prosek godina lekara specijalista u Srbiji oko 55. Sada je situacija što se tiče dodele specijalizacija bolja, ali je taj period teško nadoknaditi.

Odliv lekara

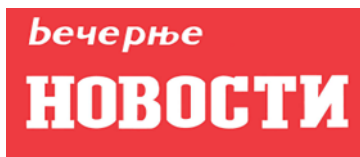
Prisutan je i odliv zdravstvenih radnika, prevashodno u zemlje EU, odnosno van zdravstvenog sistema naše zemlje. Takođe, prisutan je i odlazak kolega iz državne u privatnu praksu, ali je to, ipak, ostanak u zdravstvenom sistemu Srbije. Veliko je naprezanje zdravstvenih radnika da održe život dostojan čoveka u ljudsko-pravnom i materijalnom smislu. Oko ovoga ćemo ući u pregovore sa Ministarstvom finansija. Istovremeno, neravnopravan je odnos prema farmaceutima i biohemičarima, kao zdravstvenim radnicima u Republici Srbiji. Uz to, više od dve trećine nezaposlenih lekara su žene.

U prethodnom periodu licitira se raznim ciframa koliko lekara odlazi iz zemlje u inostranstvo. U istraživanju Centra za politike emancipacije, u saradnji sa SLFS, bila je od oko 600 godišnje.

– Godine 2019. je taj broj bio rekordan – preko 750. Prema podacima iz 2022. otišlo je nešto više od 190 lekara. Podatke za 2023. još nemamo, ali se nadamo da neće biti veći od onog iz 2022.

Od 8. decembra ste na čelu SLFS. Šta je bio Vaš tvoj prvi korak na tom mestu?

– Prva rečenica koju sam izgovorila na Skupštini SLFS nakon što sam izabrana jeste da je prema našem Statutu sindikat iznad politike. Fokusiraćemo se na socijalni dijalog zarad poboljšanja radno-pravnog i materijalnog statusa lekara i farmaceuta u Republici Srbiji. U vezi sa tim, biće i fokusiranja na dostojanstven rad lekara i farmaceuta i pravo na ugovoren, osiguran, bezbedan i adekvatno plaćen rad.

ZAKAZIVANJE ZA MAGNET OD FEBRUARA U TRI KLIKA: Evo koje se novine unose u zdravstvo - neke se tiču i lekara

GOVOREĆI o novinama u zdravstvenom sistemu Srbije ministarka zdravlja Danica Grujičić otkrila je i kako će izgledati novi sistem zakazivanja pregleda za magnetnu rezonancu. Ona je najavila i da će se uvesti nagrade i kazne za lekare.

Kako je istakla ministarka Danica Grujičić, sistem za zakazivanje magnetne rezonance treba da zaživi već od 1. februara i biće znatno pojednostavljen.

- Mi smo revidirali oko 7.000 pacijenata, koji su bili na listi čekanja. Govorim za sada samo o Beogradu, od 1. februara će ući i Niš i KC Kragujevac u sistem, a od maja meseca treba u ceo sistem da uđe i KC Vojvodine - objašnjava ministarka Grujičić.

Podsetila je i da je bila ista lista čekanja za onoga ko treba da uradi magnet za šest meseci i za onoga ko treba da uradi za nedelju dana.

- Naši dragi inženjeri, kojima se jako ponosimo, napravili su jedan softver koji će se primeniti za ostale liste čekanja, kojim će rukovoditi Ministarstvo zdravlja. U ovom trenutku ja, ili ekipa koja će pratiti izvršenja, možemo da vidimo koliko je bilo magnetnih rezonanci urađeno do sada u svim kliničkim centrima i svim bolnicama u Beogradu - kaže ministarka Grujičić.

Nagrade i kazne za lekare

- Dešava se, recimo, da pojedini lekari rade od 7 do 7 i urade od 20 do čak 26 pregleda, 24 je optimalno, a drugi rade samo do 1 ili 2 ili 3 sata i urade samo 16 pregleda. Tako da moramo naći načina da ove koji rade kako treba nagradimo, a da ove koji ne rade kako treba kaznimo. Jako veliki broj mladih ljudi je upisao radiologiju, imali smo čak i volonterske specijalizacije, tako da kadra ima - kaže ministarka Grujičić.

U tri klika

Novi sistem zakazivanja magnetnih rezonanci krenuće od februara.

- Od februara moje kolege specijalisti, koji traže bilo koji oblik magneta, ili ako je to konzilijum, oni će da kliknu i da kažu: magnet, zatim će se otvoriti lista čega tačno, klikne se recimo - glava, biće i opcija kada - za tri meseca, šest meseci, nedelju dana... - objašnjava ministarka Grujičić.

Molba pacijentima da jave ako postoji problem sa skenerom

Ministarka Grujičić uputila je molbu građanima da, ukoliko primete neke nepravilnosti u radu vezano za skenere, to i prijave.

- U ovom trenutku, u svakoj bolnici u Srbiji postoji skener. Ja ne mogu da shvatim i da dozvolim uopšte da se ljudi šalju po privatnim ambulantama i da plaćaju preglede, pogotovo onkološki pacijenti. Za njih mora biti mesta i eto prosto molba da i sami pacijenti i udruženja pacijenata da jave ako negde postoji problem - kaže ministarka Grujičić.

Kako je objasnila, softver za zakazivanje magneta moći će da se primenjuje i na skenere.

- Ako se pokvario skener, na primer, u Negotinu, vi ćete zakazati u prvom sledećem - Zaječar, Bor, Majdanpek... Tako da, mislim da je Srbija mnogo učinila na tome da državnim bolnicama budu dostupni aparati. Evo sad će to biti i sa magnetnim rezonancama - kaže ministarka Grujičić za "Pink".

Istakla je i da su zadaci ministarstva i normativi i uspostavljanje kontrole kvaliteta rada. Ministarka Grujičić je navela i da će se raditi na tome da se nabave i nove magnetne rezonance, kao i da se već postojeće osavremene i unaprede.

22. - 28. јануар 2024. године - Европска недеља превенције рака грлића материце

У периоду од 22. до 28. јануара 2024 у нашој земљи ће, осаммнести пут заредом, бити обележена Европска недеља превенције рака грлића материце.

Циљ овогодишње кампање је да се, женама пренесе порука да је рак грлића материце озбиљна болест која се адекватним мерама превенције и правовременим откривањем може спречити или успешно лечити. Рак грлића материце у нашој средини већ дуги низ година представља један од водећих узрока обољевања и умирања жена, што додатно истиче значај интензивирања активности којима се пажња жена усмерава не само на могућност, већ и на неопходност коришћења доступних мера превенције.

Дом здравља "Вождовац" обележиће Европску недељу превенције рака грлића материце организовањем едукативно-промотивних активности од 22. до 28. јануара од 07³⁰ до 09³⁰ часова у:

- "Кутку здравља", ул. Устаничка 16 /Дом здравља „Вождовац“ централни објекат,
- Кутку здравља", ул. Булевар ЈНА 86 /Здравствена станица Јајинци,
- У Месној заједници „Милунка Савић“ ,Ул. Ванђела Томе 5.у четвртак 25.01.2024 од 09ч - 10ч одржаће се креативна радионица „ Рак глића материце – рак који се може спречити“.
- **Заказивање превентивних прегледа у периоду од 08 до 12 часова на телефон 011/3080533**